



Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50.080/2021/6. szám

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság a dr. Balogh Éva ügyvéd (cím7) által képviselt Felperes (Cím2.) felperesnek a Rátky és Társa Ügyvédi Iroda (cím8, eljáró ügyvéd: dr. Rátky Miklós) által képviselt Alperes (Cím1.) alperessel szemben végkielégítés megfizetése és egyéb tárgyában indított perében a Miskolci Törvényszék 7.M.70.104/2021/8. számú ítélete ellen az alperes részéről 9. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja, valamint mellőzi az alperes perköltség és eljárási illeték megfizetésére kötelezését.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek tizenöt napon belül 63 500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint fellebbezési eljárási költséget.

Megállapítja, hogy egyrészt a 199 269 (százkilencvenkilencezer-kétszázhatvankilenc) forint eljárási illeték az állam terhén marad, másrészt az alperes részére 252 400 (kétszázötvenkétezer-négyyszáz) forint fellebbezési illeték – külön kérelemre történő – visszatérítésének van helye. Az illeték visszatérítése iránti intézkedés végett az ítéltábla jelen ítéletét az elsőfokú bíróság útján megküldeni rendeli a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Heves Megyei Adó- és Vámigazgatóságának. Az ekként meg nem fizetett 252 400 (kétszázötvenkétezer-négyyszáz) forint fellebbezési illeték pedig szintén az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú ítélet alapjául szolgáló tényállás lényege szerint a felperes 2001. november 29-től állt munkaviszonyban az alperessel, mely munkaviszonyt az alperes a 2020. december 23-án közölt felmondással megszüntetett akként, hogy a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) irányadónak tekintett szabályai alapján és tizenkilenc év munkaviszonyt alapul véve egyrészt a munkaviszony megszűnésének időpontját 2021. március 11. napjában jelölte meg, másrészt a felperesnek négy havi távolléti díjnak megfelelő 1 888 000 forint végkielégítést és hetven nap felmentési időre járó 1 128 696 forint távolléti díjat fizetett meg.

[2] A 2020. szeptember 11-től köztulajdonban álló alperesnél 1996. január 1-től van hatályban kollektív szerződés (KSZ), melyet ezidáig tizenegy alkalommal módosítottak az azt megkötő felek. A perbeli munkaviszony megszüntetésekor hatályos KSZ 4.11. pontja szerint a végkielégítés mértéke legalább tizenöt év munkaviszonyban töltött idő után tíz havi távolléti díjnak megfelelő összeg, míg a KSZ 4.6. pontja értelmében a felmondási idő tíztől húsz évig terjedő tartamú munkaviszony munkáltató által közölt felmondással megszüntetése esetén kilencven naptári nap.

[3] A felperes keresetében 2 832 000 forint végkielégítés, 322 485 forint felmentési időre járó távolléti díj, valamint perköltsége megfizetésére, továbbá arra kérte kötelezni az alperest, hogy adja ki a munkaviszony megszüntetésekor kiállítandó igazolásokat azzal a tartalommal, hogy a munkaviszonya megszüntetésének időpontja helyesen 2021. március 31. Jogi álláspontja szerint 1996 óta az azt megkötő felek nem helyezték hatályon kívül a KSZ-t és nem kötöttek újat sem, csupán többször módosították azt. Nincs tehát az Mt. hatályba lépését követően kötött KSZ, emiatt a neki az Mt.-hez képest többletjuttatásokat biztosító KSZ rendelkezések nem ütköznek az Mt. 205. § (1) bekezdés a) és b) pontjába, figyelemmel a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről és törvénymódosításokról szóló 2012. évi LXXXVI. törvény (Mth.) 11. § (1) bekezdésére is.

[4] Az alperes az általa jogalapjában igen, összecszerűségében nem vitatott kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Arra hivatkozott, hogy a 2013. szeptember 27-én megkötött és 2014. január 1-től hatályos KSZ nem a korábbi módosítása, hanem új KSZ. A perbeli KSZ rendelkezések, kikötések viszont az alperes köztulajdonba kerülésével az Mt. 204. § (1) bekezdése alapján az Mt. 205. § (1) bekezdésébe ütköztek, melyre tekintettel az Mt. 27. § (1) bekezdése alapján semmisek.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 2 832 000 forint végkielégítést, 322 485 forint felmentési időre járó távolléti díjat, valamint 201 600 forint perköltséget, valamint adja ki a munkaviszony megszüntetésekor kiállítandó igazolásokat azzal a tartalommal, hogy a felperes munkaviszonya megszüntetésének időpontja 2021. március 31. Kötelezte továbbá az alperest 199 269 forint meg nem fizetett eljárási illeték megfizetésére is

[6] Az elsőfokú bíróság az ítélet jogi indokolásában kifejtette, hogy a felek az 1996. január 1-től hatályos KSZ-t nem mondták fel, ahelyett új KSZ-t nem kötöttek, azaz az a tizenegy időközbeni módosítással volt hatályban a felperes munkaviszonyának megszűnésekor is, ennek megfelelően a perben vitatott 2013. szeptember 27-én kelt és 2014. január 1-től hatályos megállapodás is a KSZ (sorrendben kilencedik) módosításának és nem új KSZ-nek minősült. Nincs tehát az Mt. hatályba lépését követően megkötött KSZ, ezért az Mth. 11. § (1) bekezdésére és az Mt. 205. § (1) bekezdés a) és b) pontjára is figyelemmel az Mt.-tól a felperes javára való eltérés – szemben az alperes hivatkozásával – nem ütközik jogszabályba, azaz nem semmis függetlenül attól, hogy időközben az alperes köztulajdonban álló munkáltató lett. A felperest így megillette volna a 4.11. pont szerinti mértékű végkielégítés és a 4.6. pont szerinti felmondási időre járó távolléti díj, ezért a különbözeti összegek megfizetésére irányuló keresete alapos volt, a hosszabb felmondási idő következtében pedig a munkaviszony megszűnésének időpontja – a kiadott igazolásokon írtakkal szemben – helyesen 2021. március 31.

[7] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, valamint a felperes fellebbezési eljárási költségben marasztalását kérte. Fenntartva az elsőfokú eljárásban is előadott hivatkozásait elsődlegesen azt állította, hogy azzal, hogy 2020 márciusában köztulajdonban álló munkáltató lett, azonnal semmissé váltak a KSZ-nek az Mt. 205. § (1) bekezdésével ellentétes, azaz a felperesnek az Mt. végkielégítésre és felmondási időre irányadó szabályaihoz képest többletjuttatásokat biztosító rendelkezései, így a felperes azokra jogszerűen nem alapozhatta igényét. Ezen jogi álláspontja helyességének és az elsőfokú ítélet [40] bekezdésében írt okfejtés téves mivoltának alátámasztására csatolta a Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. számú ítéletét, majd utóbb hivatkozott az Mfv.IV.10.080/2021/5. számú ítéletre is. Azzal is érvelt, hogy a KSZ-t az azt megkötő felek 2014. január 1-jét követően közös megegyezéssel hatálytalannak tekintették, azaz ekkortól új KSZ van hatályban, amire – mint Mt. hatályba lépést követően kötött KSZ-re – így az Mth. 11. § (1) bekezdése szükségképpen alkalmazandó.

[8] A felperes fellebbezési ellenkérelmében – annak tartalma és nyilvánvaló eljárásbeli rendeltetése szerint – az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes fellebbezési eljárási költségben marasztalását kérte. Előadta, hogy az alperes elsődleges fellebbezési érvelése a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 373. § (2) és (3) bekezdésébe ütköző, meg nem engedett ellenkérelem változtatásnak minősül, ezért azt az ítéltábla nem veheti figyelembe. Emellett részletesen kifejtette, hogy az alperes által hivatkozott Mfv.II.10.065/2021/7. számú ítélet mennyiben és miért tartalmaz téves jogértelmezést azzal, hogy ahhoz egyébként a bíróságok nincsenek is kötve. A másodlagos fellebbezési hivatkozásokat is alaptalannak találta, hiszen álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a jogszabályok helyes értelmezését és a bizonyítékok okszerű mérlegelését követően helytállóan állapította meg, hogy nem jött létre új KSZ, „csupán” annak módosítása történt meg minden alkalommal, így érdemben helyes döntést hozott.

[9] A fellebbezés az alábbi indokok szerint megalapozott.

[10] Mindenekelőtt az ítéltábla pontosítja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a rendelkezésre álló adatok alapján annyiban, hogy az alperes 2020. március 26-tól minősül köztulajdonban álló munkáltatónak (70.012/2021/6. számú ellenkérelem 4. oldal).

[11] Ez egyben értelemszerűen azt is jelenti, hogy az Mt. 2012. július 1-jei hatályba lépésekor az alperes nem tartozott az Mt. 204. § (1) bekezdésének hatálya alá.

[12] Márpedig – ahogy arra a Kúria az Mfv.II.10.065/2021/7. és Mfv.IV.10.080/2021/5. számú ítéleteiben is rámutatott – az Mth. 11. § (1) bekezdése kivételes és átmeneti szabálya megalkotásának az volt a célja, hogy megakadályozza a 2012. július 1-jén hatályba lépett Mt. 205.§ (1) bekezdés a)-b) pontjában foglalt kógens szabályok kihatását a hatálybalépést megelőzően kötött kollektív szerződéseknek és munkaszerződéseknek a munkavállalókra az Mt.-nél kedvezőbb végkielégítésre és a felmondási időre vonatkozó szabályaira, vagyis azok érvénytelensége ne következzen be.

[13] Az Mth. 11. § (1) bekezdésének átmeneti szabálya kifejezetten az Mt. 205. § egyes rendelkezéseinek alkalmazására ad eligazítást. A jogszabály a köztulajdonban lévő munkáltatónál az Mt. hatályba lépésekor fennálló munkaviszony különös szabályait rendezi, és ezért személyi hatálya kifejezetten erre a munkáltatói körre terjed ki. Az Mth. átmeneti rendelkezéseit így nyilvánvalóan nem lehet és nem kell olyan munkáltatók esetében alkalmazni, amelyek az Mt. hatályba lépésekor nem minősültek köztulajdonban álló munkáltatónak, így az Mt. 205. § alkalmazása akkor szóba sem jöhetett.

[14] A perbeli esetben az alperes csak később, 2020. március 26-án vált köztulajdonban állóvá. Az Mth. nem tartalmaz olyan átmeneti szabályt, amely e tényállásra irányadó lehetne. A jogalkotó nem kívánta – az Mth. 11. § (1) bekezdésével azonos módon – érintetlenül hagyni, vagyis fenntartani ebben a tényállásban az Mt. hatályba lépését megelőzően létrejött, és az Mt. 205. §-ban meghatározott tilalomba ütköző megállapodásokat. Ebből következően jelen ügyben az Mth. 11. § (1) bekezdését nem kellett alkalmazni, a munkáltató nem tartozott annak hatálya alá.

[15] Az alperesnek az Mt. hatályba lépését követő köztulajdonba kerülésével tehát az a helyzet állt elő, hogy a rá irányadó kollektív szerződés – függetlenül attól, hogy mikor jött létre vagy lépett hatályba – nem térhet el a felperes javára az Mt.-től a végkielégítés és a felmondási idő szabályai tekintetében [Mt. 205. § (1) bekezdés]. Emiatt nincs jelentősége annak, hogy a munkáltató által utóbb kötött több kollektív megállapodás (így akár a 2013. szeptember 27-i) új KSZ-nek, vagy a korábbi KSZ módosításának minősül-e.

[16] Mindebből következik, hogy a felperes „csak” az Mt. 77. § (3) bekezdés d) pontjában írt mértékű végkielégítésre, valamint az Mt. 69. § (2) bekezdés f) pontjában rögzített felmondási időre és a munkáltató döntése értelmében annak teljes tartamára (felmentési idő) járó távolléti díjra volt jogosult, mely összegeket viszont az alperes maradéktalanul megfizetett, emellett a munkaviszony megszűnésének időpontját is helyesen tüntette fel a kiadott igazolásokon.

[17] A fellebbezési ellenkérelemben írt eljárásjogi aggályokkal szemben az alperes az elsődleges és a fentiek szerint alapos fellebbezési hivatkozását tartalmilag már az elsőfokú eljárásban is előadta, ahogy azt az elsőfokú ítélet [10] bekezdése is rögzítette („...ezen kikötések az alperes köztulajdonba kerülésével az Mt. 204. § (1) bekezdése alapján az Mt. 205. § (1) bekezdésébe ütköztek...”). Nincs szó tehát a Pp. 373. § (3) bekezdése szerinti ellenkérelem-változtatásról már csak azért sem, mert az ellenkérelem-változtatás fogalmi köréből a jogi érvelés megváltoztatása kikerült, ami összhangban van a Pp. 342. § (1) és (3) bekezdésében foglaltakkal is, mivel a bíróság a jogi érveléshez nincs kötve (a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény módosításáról szóló 2020. évi CXIX. törvény végső előterjesztői indokolása az 1. §-hoz).

[18] Mindezekre tekintettel az ítéltábla megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét és a keresetet elutasította a Pp. 383. § (2) bekezdés második fordulata szerint eljárva azzal, hogy a kifejtettek fényében a további fellebbezési hivatkozás érdemi vizsgálata már szükségtelen volt.

[19] Ezzel a döntéssel az alappal fellebbező alperes az elsőfokú eljárásban is pernyertes lett, de a felperes elsőfokú perköltségben marasztalására irányuló fellebbezési kérelmet nem terjesztett elő. Ezért a Pp. 82. § (3) bekezdése és a Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében a felperes a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (R.) 3. § (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján számított, de a fellebbezési eljárásban a R. 3. § (6) bekezdése szerint a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel (a fellebbezés előterjesztése és egy rövid fellebbezési tárgyaláson részvétel) arányosan mérsékelt ügyvédi munkadíjból álló alperesi fellebbezési eljárási költség megfizetésére köteles figyelemmel arra is, hogy a felperest megillető munkavállalói költségkedvezmény (70.012/2021/5. számú bírósági meghagyás harmadik bekezdés) nem mentesít az ellenfél javára megítélt perköltség megfizetése alól.

[20] A pernyertes alperes értelemszerűen nem köteles a 199 269 forint meg nem fizetett eljárási illeték megfizetésére sem, így az a felperesi munkavállalói költségkedvezmény miatt az állam terhén marad a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján.

[21] A perben a feleket a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján megillető tárgyi költségfeljegyzési jogra figyelemmel a

fellebbezés előterjesztésével egyidejűleg az alperes sürgősen fizette meg a 252 400 forint fellebbezési illetéket, ezért az ítéltábla a Pp. 383. § (6) bekezdésének analóg alkalmazásával megállapította, hogy az alperes annak visszatérítését kérheti az adóhatóságtól az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 80. § (1) bekezdés i) pontjára hivatkozással. A másodfokú bíróság az Itv. 81. § (2) bekezdése és a Pp. 387. §-a alapján meghagyja az elsőfokú bíróságnak, hogy a jelen ítéletet az illeték visszatérítése iránti intézkedés végett küldje meg az adóhatóság illetékes területi szervének.

[22] Az erre figyelemmel viszont meg nem fizetettnek tekintendő fellebbezési illeték pedig szintén az állam terhén marad a felperesi munkavállalói költségkedvezmény miatt a Pp. 102. § (6) bekezdése értelmében.

Debrecen, 2022. április 8.

Dr. Tass Edina s. k. a tanács elnöke, Dr. Kormos János s. k. előadó bíró,
Dr. Paulik Andrea s. k. bíró